



KuntaKimpat, Kuntien välisen yhteistyön mallit nuorisotyössä -hanke

KuntaKimpat -hanke on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen nuorisotyön kehittämishanke. Hankkeen tarkoituksena on luoda pienten kuntien yhteistyöhön malli ja prosessi, Talomalli, jonka avulla kunnat voivat aloittaa yhteistyötä.

Kuntakysely

KuntaKimpat -hanke teki kyselyn Suomen kuntiin ja erityisesti toivottiin vastaajiksi pieniä kuntia. Kyselyä jaettiin nuorisotyön eri sektoreiden aluekoordinaattoreiden kautta. Kysely oli auki 31.12.2025 asti. Kyselyyn saatiin huonosti vastauksia, jolloin päätettiin jatkaa kyselyaikaa 16.1.2026 asti. Kyselyn päättymisen jälkeen yhden alueen kunnallisen nuorisotyön aluekoordinaattori pyysi vielä lisää aikaa kyselyyn vastaamiseen ja lopullinen viimeinen vastauspäivä oli 24.1.2026.

Kuntakyselyn tarkoituksena oli selvittää minkä kokoiset kunnat kokevat olevansa pieniä. Minkälaista yhteistyötä pienissä kunnissa jo tehdään. Monessako kunnassa haluttaisiin aloittaa tai laajentaa kuntien välistä yhteistyötä ja millä osa-alueilla erityisesti yhteistyötä haluttaisiin tehdä. Lopuksi kysyttiin kuntien nuorisotoimen edustajilta, olisiko kunnan nuorisotoimi kiinnostunut osallistumaan verkostoon, jossa pienten kuntien välistä yhteistyötä voitaisiin kehittää.

Kunnat saivat myös kertoa, mitkä aiheet kuntayhteistyössä erityisesti kiinnostavat.

Yhteenvedon jälkeen kunnat jaettiin asukasluvun mukaisesti ja koottiin yhden kokoluokan kuntien vastaukset vertailtavaksi keskenään.

Kyselyssä haluttiin tietää myös vastaajan toimenkuvasta, minkälaisessa tehtävässä toimii ja kuinka moninaista ja laajaa tehtävää sekä millä tasolla vastaaja kunnassaan tekee. Tässä raportissa ei ole analysoitu tehtäväkuvia.

Kyselyn tulokset

Kyselyyn saatiin yhteensä 54 vastausta. 54stä vastauksesta yhteensä 43 koki työskentelevänsä pienessä kunnassa. 10 000 – 19 999 asukkaan kunnissa yli puolessa eivät kokeneet työskentelevänsä pienessä kunnassa ja yli 30 000 asukkaan kunnista tulleista kahdesta vastauksesta toisessa koettiin kunta pieneksi.

41 vastauksessa kerrottiin, että kunnassa tehdään yhteistyötä toisen tai toisten kuntien kanssa. Lisää yhteistyötä haluttiin tehdä suurimmassa osassa vastanneista kunnista, viidessä vastauksessa ilmoitettiin, että yhteistyötä ei haluta aloittaa tai lisätä toisten kuntien kanssa. 37 vastaajaa halusi saada kutsun pienten kuntien verkostoon, jossa keskitytään kuntien välisen yhteistyön asioihin.

		Kunta koetaan pieneksi		Kunnassa tehdään yhteistyötä		Halutaan aloittaa tai lisätä yhteistyötä		Halutaan mukaan verkostoon	
asukasluku	vastaukset	kyllä	ei	kyllä	ei	kyllä	ei	kyllä	ei
alle 1500	2	2	0	2	0	2	0	2	0
1500 - 2999	13	13	0	10	3	13	0	12	1
3000 - 4999	12	12	0	7	5	11	1	8	4
5000 - 7999	8	8	0	7	1	6	2	4	4
8000 - 9999	2	2	0	2	0	2	0	2	0
10 000 -19 999	15	5	10	11	4	14	1	8	7
20 000 - 30 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
yli 30 000	2	1	1	2	0	1	1	1	1
	54	43	11	41	13	49	5	37	17

alle 1500 asukkaan kunnat

Vastauksia saatiin yhteensä kaksi. Molemmissa vastauksissa koettiin kunnan olevan pieni. Molemmat kunnat tekivät jo yhteistyötä ja kummassakin toivottiin vielä lisää yhteistyötä. Näistä kunnista molemmat olivat myös kiinnostuneita osallistumaan valtakunnalliseen pienten kuntien yhteistyön kehittämisen työryhmään.

Nykyisestä yhteistyöstä kunnat kertoivat toteutuvan yhteisten työntekijöiden käyttäminen koulunuorisotyössä ja etsivässä nuorisotyössä. Toiveita tulevalle kuntien väliselle yhteistyölle olivat nuorisovaltuustojen toiminnan organisointiin ja kehittämiseen.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Kuntien välisen yhteistyön koordinointi
2. Toiminnan suunnittelu ja kehittäminen

1500 – 2999 asukkaan kunnat

Vastauksia saatiin yhteensä kolmelta, joista kaikki kokivat kuntansa pieneksi. Kymmenen kuntaa teki jo yhteistyötä ja kolme ei tehnyt vielä minkäänlaista yhteistyötä muiden kuntien nuorisotyön kanssa. Yhteistyötä tehtiin esim. Liikkuva nuorisotyö, hankkeet, ohjaamo, tapahtumat, etsivä nuorisotyö, etsivän nuorisotyön työnohjaus, nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, lanit, paintball, leirit, retket, yhteinen työntekijä etsivässä nuorisotyössä. Yhteistyötä haluaisivat aloittaa tai lisätä kaikki vastanneet kunnat. Uudenlaista yhteistyötä toivottiin esimerkiksi kulunuorisotyössä, nuorisotalotyössä, työpajatoiminnassa, nuorisotyön kehittämisessä, retkien ja leirien järjestämisessä sekä suunnittelussa, kollegiaalisessa tuessa, nuorisotyön kehittämisessä. Näiden lisäksi toivottiin osaamisen jakamisen pajoja.

Kunnista kaksitoista oli kiinnostuneita osallistumaan valtakunnalliseen pienten kuntien yhteistyön kehittämisen työryhmään.

Lisäksi avoimeen palautteeseen yksi kunnista kirjasi seuraavaa: ”Tärkeä asia tehdä yhteistyötä toisen kunnan kanssa. Voidaan jalostaa paremmaksi ja kulut esim. retkistä puolittuu ja saa toisen ohjaajan mukaan reissuihin ja tapahtumiin.” Toinen kunta kertoo, että yhteistyötä haluttaisiin tehdä, mutta sopivaa yhteistyökumppania ei ole löytynyt. Tämä kunta on kokenut, että yhteistyössä isomman kaupungin kanssa pieni kunta jää jalkoihin eikä hyödy yhteistyöstä.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Toiminnan suunnittelu ja kehittäminen
2. Nuorten huomioiminen kuntayhteistyössä
3. Kuntien yhteiset projektit
4. Yhteisen toimintamallin luominen
5. Työhyvinvointi kuntayhteistyössä

3000 – 4999 asukkaan kunnat

Vastauksia yhteensä kaksitoista, joista jokainen koki kuntansa pieneksi. Seitsemän kunnista teki jo kuntien välistä yhteistyötä. Viidessä kunnassa yhteistyötä ei tehty lainkaan. Vastanneissa kunnissa yhteistyötä tehtiin: Diginuorisotyön kehittämisessä, K-18 toiminnassa, etsivässä nuorisotyössä, tehostetussa nuorisotyössä, ohjaamotyössä, nuva koulutuksissa nuorten työpajatoiminnassa. Lisäksi kunnat kertovat pitävänsä yhteyttä ja yhteispalavereja, lisäksi osallistuvat toisten kuntien järjestämiin tapahtumiin. Yksi kunnista kertoo, että yhteistyötä on tehty aiemmin enemmän. Syytä yhteistyön vähenemiseen ei kerrota. Yksitoista kuntaa haluaisi aloittaa tai laajentaa yhteistyötä. Yhteistyötä toivottiin etsivään nuorisotyöhön, nuorten työpajatoimintaan, nuorten ohjaus- ja palveluverkoston toimintaan, leirien ja tapahtumien järjestämiseen. Yhdessä avoimessa vastauksessa todetaan, että perusnuorisotyössä kuntien välinen yhteistyö on vierasta ja toisessa taas kerrottiin nuorisotyön olevan murroksessa ja kehitystyö kesken. Kahdeksan vastanneista

kunnista halusi kutsun pienten kuntien yhteistyön kehittämisen verkostoon, neljä kuntaa ei halunnut mukaan.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Nuorten huomioiminen kuntayhteistyössä
2. Kuntien välisen yhteistyön aloittaminen, koordinointi ja kehittäminen
3. Kuntien yhteiset projektit
4. Kuntien välisen yhteistyön rakenteet

5000 - 7999 asukkaan kunnat

Vastauksia yhteensä kahdeksan, joista jokainen koki kuntansa pieneksi. Seitsemän kunnista teki jo kuntien välistä yhteistyötä. Yhdessä kunnassa yhteistyötä ei tehty lainkaan. Vastanneissa kunnissa yhteistyötä tehtiin: Nuva toiminnassa, 9 luokkalaisten päivissä, ohjaamossa, oppilaitosyhteistyössä, nuorisokahvilassa, tapahtumissa. Lisäksi kunnat järjestävät verkostotapaamisia sekä vaihtavat tietoa ja hyviä käytänteitä. Kuusi vastannutta kuntaa haluaisi aloittaa tai laajentaa yhteistyötä. Kaksi kuntaa eivät halua aloittaa tai laajentaa yhteistyötä. Yhteistyötä toivottiin lisää retkien, leirien ja tapahtumien järjestämiseen; tehostettuun nuorisotyöhön, nuorisotilavierailuihin ja harjoittelupaikan tarjoamiseen nuorisoalan opiskelijoille. Yhdessä avoimessa vastauksessa haluttiin, että kuntien välisessä yhteistyössä kiinnitettäisiin huomiota enemmän kuntien erilaisuuteen ja että se otettaisiin huomioon jo yhteistyön rakentumisessa ja tekemisessä. Samassa vastauksessa esitettiin kysymys, miten tämä saataisiin toimivaksi. Yhdessä avoimessa vastauksessa todettiin, että kuntien välinen yhteistyö ei ole koordinoitua ja säännöllistä. Vastaajan mielestä yhteistyö olisi hedelmällisempää näin. Neljä vastanneista kunnista halusi kutsun pienten kuntien yhteistyön kehittämisen verkostoon.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Kuntien välisen yhteistyön aloittaminen
2. Nuorten huomioiminen kuntien välisessä yhteistyössä
3. Alueellisen ohjausryhmän toiminta
4. Kuntien välisen yhteistyön koordinointi

8000 - 9999 asukkaan kunnat

Vastauksia saatiin kaksi, joista kumpikin koki kuntansa pieneksi. Molemmissa kunnissa tehtiin jo kuntien välistä yhteistyötä ja kumpikin olisi halukas lisäämään yhteistyötä. Vastanneissa kunnissa vaihdettiin tietoa sekä käytiin keskustelua ilmiöistä, lisäksi kunnat ilmoittivat, että ovat olleet mukana kuntien yhteisessä kehittämishankkeessa. Kunnat toivoivat voivansa jakaa erilaisia tiedostopohjia keskenään. Lisäksi toivottiin yhteistyötä kesätoiminnan järjestämisessä. Molemmat kunnista haluavat kutsun pienten kuntien yhteistyön kehittämisen verkostoon.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Kuntien yhteisen toimintamallin luominen
2. Yhteistyön aloittaminen

10 000 – 19 999 asukkaan kunnat

Vastauksia tuli yhteensä viisitoista, joista viisi koki kuntansa pieneksi. Yksitoista kunnista teki jo kuntien välistä yhteistyötä. Neljässä kunnassa yhteistyötä ei tehty lainkaan. Vastanneissa kunnissa yhteistyötä tehtiin: Ohjaamo, yhteisiä koulutuksia, yhteisiä leirejä, retkiä, tapahtumia, Nuotta-valmennuksia, aikaisää toimintaa, etsivää nuorisotyötä, nuorten työpajatoimintaa, sateenkaarevaa työtä, nuva-toimintaa, globaaliaksvatuksessa. Lisäksi vaihdetaan tietoa, järjestetään ohjaajien yhteispalavereja ja vaihdetaan tietoa. Neljätoista vastannutta kuntaa haluaisi aloittaa tai laajentaa yhteistyötä. Yksi kunta ei halua laajentaa yhteistyötä. Yhteistyötä toivottiin lisää kulttuuriseen nuorisotyöhön, pienten resurssien yhdistämiseen ja kokemuksen vaihtoon verkosto. Avoimissa vastauksissa todetaan, että kuntien välinen yhteistyö on tärkeää, ettei tehtäisi naapurikunnissa pienillä resursseilla samoja asioita vaan pystyttäisiin kohdentamaan määrärahoja, resursseja laadullisesti ja ylikunnallisesti. Toisessa vastauksessa todetaan, että yhteistyötä tehdään jo monella tavalla, mutta haluaisivat tehdä enemmän. Erityisesti kehittämis-yhteistyötä toivottaisiin. Kahdeksam vastanneista kunnista halusi kutsun pienten kuntien yhteistyön kehittämisen verkostoon.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Henkilöresurssien hyödyntäminen yli kuntarajojen
2. Kuntien välisen toiminnan kehittäminen
3. Yhteiset projektit
4. Kuntien yhteisen toimintamallin luominen
5. Kuntien välisen yhteistyön koordinointi

20 000 – 29 999 asukkaan kunnat

Ei vastauksia

yli 30 000 asukkaan kunnat

Vastauksia tuli kaksi, joista toinen koki kuntansa pieneksi. Molemmat vastaajat tekivät jo kuntien välistä yhteistyötä. Kunnilla on yhteinen hanke ja kehitetään nuorisotilatyön arviointia. Toinen vastaaja voisi lisätä kuntien välistä yhteistyötä retkien ja leirien järjestämisessä sekä täysi-ikäisten

nuorten toiminnassa. Toinen vastanneista kunnista halusi kutsun pienten kuntien yhteistyön kehittämisen verkostoon.

Tärkeimmät teemat kuntayhteistyössä:

1. Kuntien yhteiset projektit
2. Yhteisen brändin luominen